

Frøkenen, som bliver her til midt i December, vil give et begrænset Antal Elever Undervisning i Sang efter den franske og italienske Skole.

Et Indlæg i Kvindesagen.

Det er godt at ville, hvad der er rigtigt og sandt; men er der et Fejlsyn i, hvad vi vil, kommer man i et urigtigt Spor, som fører paa Afveje. Jeg har den Tro, at Redaktionen af Kvindebladet har et Fejlsyn paa Kvindesagen, idet den gaar ud fra, at Mands- og Kvindenaturen er ens, hvilket fremgaar af flere Udtalelser i Kvindebladet.

Da jeg véd at Redaktøren gerne giver Plads for andres Meninger, ja endog ønsker Kritik, skal jeg her fremdrage enkelte deraf for at modsige dem.

Ved given Anledning fremfører saaledes Redaktøren af Kvindebladet som sin personlige Anskuelse følgende: „Jeg har aldrig sat Kvinden højere end Manden; tvertimod har jeg atter og atter betonet baade offentlig og privat, at vi forlanger samme Moral for Mænd som for Kvinder. Tilbøjeligheder og Lidenskaber er vel ens i Menneskenaturen, og disse kan være lige svære at beherske for begge Køn; og mon ikke Aarsagen til megen Urenhed i Samfundet er, at Samfundsforholdene tvinger den ærbare Kvinde til Askese, medens Manden i tøjlesløs Lidenskab nøjes med de Kvinder, der tilbyder sig for Penge paa aaben Gade.“ Det forekommer mig, at der i denne som i flere andre Meningsyttringer i Bladet om dette Emne er Uklarhed og Modsigelse. — Der tales om, at Tilbøjeligheder og Lidenskaber er ens, og dog behersker det ene Køn sig, medens det andet giver efter for tøjlesløs Lidenskab. Naar der forlanges samme Moral for Mænd som for Kvinder, ligger jo dog deri, at Moralen skal strammes til at være lige saa streng for Mænd som for Kvinder; hed det derimod samme Moral for Kvinder som for Mænd, da forlangtes en Moral for Kvinder, der var lige saa slap som den, hvormed Mændene har slaaet sig til Ro. Her er det altsaa Kvinderne, der giver Eksemplet, og det er Mændene, der i den Henseende skal lære af dem.

I Nr. 38 af Kvindebladet udtaler en Kvinde under Mærket „f“ sin Misfornøjelse med, at mange Kvinder optager Mændenes Uvane at ryge Tobak i Stedet for, at hun troede, vi skulde lære dem det gode, det ædle, det bedste. Heraf tager Redaktionen Anstød. Den svarer i samme Nr.: „Med Hensyn til dette Punkt er vi fuldstændig uenige med „f“, thi efter hendes Anskuelse skal Kvinderne være bedre end Mændene, men herpaa kan vi Kvindesagsvenner ikke gaa ind. Lad os ikke indbilde os, at vi er bedre end Mænd, fordi Mænd ved alle Fester taler om den ophøjede Kvinde. Det er i Samarbejdet, at begge forædles, baade Mand og Kvinde.“ Atter her mærker man en Uklarhed i Opfattelsen af Kønnenes Natur, thi hvorfor skulde Samarbejdet føre til Velgjørelse, hvis ikke hvert Køn ved sin Ejendommelighed ydede Hjælp dertil. Af de anførte Citater ses det — som allerede bemærket — at Redaktionen principielt gaar ud fra, at Mands- og Kvindenaturen er ens. Derimod taler dog vor Erfaring. Lige saa

lidt som Mands- og Kvindelegemet er ens, lige saa lidt er Mands- og Kvindesjælen ens. Jeg benægter ikke, at der alligevel er en Enshed, thi de er dannede af samme Stof, men dette udelukker ikke Kønsforskellen. Desværre ligger Begreberne i saa Henseende i Almindelighed i Kaos, og her er ikke Stedet for nogen indgaaende Drøftelse af dette store og omfattende Emne. Men saa megen Klarhed kan vi dog tilegne os derved, at vi kan tale om at forhjælpe Manden til det gode og ædle, uden vi derfor mener at ville sætte Kvinden over Manden. Det er vanskeligt at drage en Grænse mellem de sjælelige Kønsejendommeligheder, men uimodsigeligt er det dog, at Manden er Banebryderen ud ad. Naar vi nyder alle de Fordele, Mændene har skaffet os, naar vi faar Midler mod vore Sygdomme, Lindring for vore Lidelser; naar vi glædes ved at færdes i fremmede Egne, fordi Samfærdslen er let og hurtig; eller vi fabelagtig hurtigt kan skaffe os Underretning om vore Kære i de fjerneste Lande; eller vi glæder os over at vide noget om de lysende Kloder i Verdensrummet, da er det Mandens Kløgt, hans Videnskab og Skabevne, vi maa takke dertil. Han har hjulpen os til et klart og fyldigt Begreb om den synlige Verden. Mon der er nogen Fare for, at hans Storhed skal lide et Nederlag, fordi vi tror ogsaa at kunne lære ham noget paa andre Omraader? Dersom vi slet intet har at sætte mod Mandens stærke Tankeevne, hans store Begavelse og Foretagelsesaand paa Kulturens Enemærker, da er Kvinden en ringere Skabning end Manden, og naar aldrig at blive ligestillet med ham.

Hvad kan vi da sætte imod den stærke Mandighed? En anden Styrke: *vor Kvindelighed*. Paa Grund af Forskellen paa Kønnenes Legeme og Sjæl er ogsaa Bevægelsen forskellig i deres Tanke- og Følelsesliv. Mandens Tanke er væsentlig udadvendt og modtager Impuls fra den ydre, synlige Verden. Kvindens derimod drages ind i Inderligheden og sættes i Bevægelse af Følelseslivet. Kvinden har mere Blufærdighed og Kyskhed end Manden, hun har en ømmere Samvittighed og større Evne til Medfølelse, til Selvfornægtelse og til at bringe Ofre for det gode. Kun ved mere moralsk Styrke, større Begavelse paa det ethiske Omraade, kan hun stilles lige med Manden, saa at de supplere hinanden.

Det er af stor Betydning for Kvinden, at hun lærer selv at forskaffe sig sit Udkomme og erhverve sig en selvstændig Stilling. Det er et stort Fremskridt, at hun vænnes til Flid og Arbejde og faar sine Sjæleevner udviklede paa alle Omraader, ogsaa dem, vi vil kalde de mandlige. Men jeg betragter væsentligst disse Goder som Midler, hvorved vi faar friere Hænder, større Raaderum til at løse de Opgaver, vor kvindelige Mission forpligter os til. Ved at meddele Manden et mere ideelt Livssyn skal vi danne en Modvægt mod den Materialisme og materielle Nydelsesslyst, hvoraf Tiden aandelig udhules.

Kvindens Ligestilling med Manden betyder for mig, at Samfundet ved hendes Hjælp holder Skridt i ideel Stræben og sædelig Renhed med den Kultur og Oplysning, hvorfor Manden væsentlig bærer Æren og Ansvaret. Men for at dette kan ske, maa vi først og fremmest være klar over os

selv og komme til Bevidsthed om vort Ansvar, vor Styrke og vor Begrænsning.

Pauline Aggersborg.

Vi vil svare Fruen i næste Numer.

Red.

„For Slag saa smaa tilsidst selv Egen falde maa.“

Stundom kan man næsten tvivle om, at Kvindesagen er i Fremskridt her i Landet!

Men frem ad gaar det dog! Selv her ude paa Landet kan man spore Fremskridt. Hvori mærkes da dette? Deri, at man nu ikke saa meget som tidligere hører Spot og Haan om Sagen; ganske fri bliver man naturligvis ikke, men den værste Periode er dog sikkert overstaaet. For faa Aar tilbage mente man, at Kvindesagen, som i Bund og Grund var urimelig og ufornuftig, ja latterlig, bedst kunde enten ties eller haanes ihjel.

Saaledes er det imidlertid ikke gaaet Kvindesagen, tvært imod; den vokser sig Dag for Dag større og stærkere.

Man beskylder Kvindebladene for, at det er fra dem, de onde Tanker om Kvindens Ligeberettigelse udgaar, og at disse Tanker opirrer det kvindelige Gemyt.

At denne Paastand ikke passer, kan der fremføres mange Eksempler for. Her kun et enkelt: Paa en Rejse, som jeg forleden foretog, traf jeg en ung Pige, som bestyrede sin Faders Gaard. Af flere Grunde interesserede jeg mig for nævnte unge Pige. Hun fortalte mig om sin daglige Gerning og Virksomhed; jeg spurgte, om hun ikke blev overanstrengt af Arbejdet; men hun svarede, at hendes Arbejde ikke var strengere, ja maa-ske ikke saa strengt, som manges Tjenestepiges. Paa mit Spørgsmaal angaaende hendes Mening om Kvindesagen ytrede hun, at den havde hun endnu ikke stort Kendskab til. „Det er ikke Kvindesagens Blade, der har ægget mig til det Arbejde,“ sagde hun, „nej, fra Barn af har det været min Lyst at blive Jordbruger, at færdes i den frie og friske Natur og lære at behandle Jorden. Fader har givet mig Frihed til at følge denne Trang, og hvad Folk ellers siger derom, tager jeg ingen Notits af.“ I øvrigt sagde en kyndig Landmand, at „hun var virkelig dygtig og forstod Sagerne“.

Det ligger i Tiden, og dens Aand fører det med sig, at Kvinderne bør have Frihed og Rettigheder, og at de bør udvikles til Selvstændighed.

Kvindebladene er ikke dem, der har fremkaldt Tankerne, men den levende Bevægelse i selve Folket for Kvindernes Ret til Arbejde, ligestillet med Manden, har fremkaldt Kvindebladene, som ikke kan undværes, om vi skal styrkes og holde ud; men vor Sag sejrer nok, om ogsaa det kun gaar langsomt fremad; thi „for Slag saa smaa tilsidst selv Egen falde maa.“

Viktoria Malm.

Fru Potter Palmer,

Præsident for Kvindeforeningens Udstilling, har nylig givet et Bevis paa sit gode Hjerte og sin udsøgte Takt, idet hun har afstaaet hele sit Honorar som Præsident, en Sum af 87,000 Kr., hvilken hun har ønsket skænket til Adgangsentré, for at fattige Børn i Chicago kunde besøge Udstillingen.